

ДРАМАТИКИ

150

СТОПАДЕСАТИ ЛЕТ
БЕРУНЦКЕ ШКОЛЫ

PAMÁTNÍK

STOPADESÁTILETÍ OBECNÉ ŠKOLY V BĚRUNICÍCH 1788-1938.

VYDALA OBECNÁ ŠKOLA V BĚRUNICÍCH.

PAMATNÍK 150 LETÍ BĚRUNICKÉŠKOLY
jest vydáván v jubilejním roce

DVACETILETÍ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ,

jíž škola vzdává svůj hold.
Připisuje se všem jejím žákům a přátelům.

UČITELSKÝ SBOR.

ÚVODEM

Robert Svoboda

Život přináší s sebou všechno: Radost i žalost, sladkost i hořkost, veselí i smutek. V dobách žalostných, hořkých a smutných rádi se díváme hodně zpět a v místa, kde svůj mladý věk jsme prožívali bezstarostně a vesele.

Vzpomínka na mladý věk a na rodnou obec zažene černý mrak s oblohy našeho života, ba přivede zase rty do úsměvu.

Básník Rudolf Medek napsal, že jsou-li bytosti v plném květu, vrací se každá z nich k svému kořenu.

Tak i lidé mají své kořeny, a ty tkví v rodné obci. Přibližujeme se mládí a upevňujeme život milými vzpomínkami.

Nepřestala býti domovem ta místa, kde po cestách a po pěšinách chodilo naše mládí. Rádi a často se vracíme do svých rodných vsí, a s těmi, kteří byli šťastnější a zůstali doma, ožívujeme si všechna místa vzpomínkami na ony rozmanité a někdy i divoké příhody, které se nám staly v rodišti za mládí.

Vše jde neodvolatelně kupředu! V době sto let zmizely i ty naše staré Běrunice. Dávno iest tomu, co se i na naše Běrunice hodila slova V. Beneše Třebízského: A nejmilejší obraz, kde střechy doškové, vrstvami svěžího mechu prozelenalé, jedna za druhou jako rodné sestry, když se tulí k sobě navzájem.

Není už těch mechových doškových střech, není už těch otevřených, nebo jen chabým plotem chráněných zahrad, " nichž pobyt nám byl nejmilejší, a hry, ač zakázané, nejlibivější. Nenávratně vše zmizelo! Mladí žijí v krásné době přítomné a jen starí mají své vzpomínky. Sto padesát roků školy! Co bylo za tu dobu změn, kde jsou všichni ti, kteří sedávali ve starých škamnách naší školy?

I budova školní se změnila ve svůj prospěch zevně i uvnitř. Nezměnila se však jen budova školní a její okolí, nezměnili se jen žáci a učitelé, změnil se i duch školy.

Dnes je škola ryze česká, národní, vedena v duchu moderních zásad, aby plnila nové své postavení v novém světě, v naší milé Republice Československé.

Dnes je škola nejen majákem osvěty, ale také jiráskovskou či raisovskou idylou dávající v učení vzdělání, ale i útěchu, radu a oddech.

Národní píseň, která z otevřených oken školy zní do vesnice a do polí, radostně hlásá, že nestihne nás trest z trestů největších za to, že si nevážíme svých písní, že neodňal nám Bůh zpěv, a národ náš a znovuzrozený stát nikdy, nikdy nezahyne.

A takové 150 leté jubileum školy pozlacené vzpomínkami, s vůní rodného domova a stisky rukou kamarádů a krajanů, jubileum, které sdruží tolik desítek lidí a otevírá jejich srdce, to jenom posiluje tuto víru, dodává sílu a zjasňuje obzory.

Nezůstali jsme státi v tčbto 150 letech. Pokrok velký jest vidět v celé obci i v sousedních obcích. Práce však není dokončena. Nedávno byla v novinách zpráva o vzorné obci na Poděbradsku. Mnoho nám ještě schází, abychom se mohli postavit po bok této obci.

Budeme-li všichni, bez rozdílu stran, stavu a jmění, bez hněvu jedněch k druhým, pracovati, budeme se i my moci přihlásiti k takovým vzorným obcím.

Slibme si v tomto 150letém jubileu naší školy a 20tém jubileu trvání našeho samostatného státu, že budeme svorně pracovati na budoucí vzorné obci běrunické.

Za práci milovnou budete míti vděk a radost budoucích.

KRONIKOU BĚRUNICKÉ ŠKOLY

FRANTIŠEK BARTÁK

Ze stářím sešlých a omšelých knih vyplněných zažloutlým papírem, stránkami rzi staroby zbarveným inkoustem, psaných rukama prvních pracovníků školy, mám vyjmouti část - jakýs dějinný a vývojový přehled, zhuštěný sled stop historie, která řídila kroky běrunické školy.

Zdá se ten úkol těžkým a snad i hříchem páchaným na oněch starých památkách. Rez kaligrafického písma vdechne vám do očí atmosféru dějin a vynutí si v srdcích vašich téměř posvátnou úctu ke své řeči. Jest proto těžko redukovati - vždyť vše je vzácné, vše to jsou počátky našeho zrodu lepších časů, v němž je hmatatelný vzrůst českého venkovana a občana, v němž se zrcadlí dějinný vývoj obce, národa a státu až do doby nejnovější.

Po té stránce vztahů k dějinným událostem významu národního jest cesta dějin malé venkovské školy nejzajímavější. Obráží se v ní vše, počínajíc reformací tereziánskou, v níž datuje se vznik školy (1770 - 1805) a dobou reakce prosycenou germanisačními snahami (1805 - 48) a s nepatrnou celkovou kulturní výší školy, jejíž cena ani tu se však nedá odmítat, přes dobu varu roku 1848 a dobu zákonů školských, stavících školu na kulturní a právní podklad,

Vlevo - fara (první školní budova). Uprostřed - Sokolovna před adaptací.

přes dobu národní obrody, přes dny světové války k jasnému dni 28. října a dnům svobodné národní československé školy s jejími novými úkoly a snahami.

Není možno pro vymezené místo tohoto památníku z naznačeného hlediska vývoj školy sledovat bez redukce. To bude úkol historického oddělení školní výstavy. Zde nutno podati - jak jsem již naznačil - jen stručný přehled vývoje naší malé školy.

Počátky školy ztrácejí se v nedostatku písemného historického materiálu. V patentní knize zdejší školy jest jen nepatrná poznámka bývalého a jednoho z prvních učitelů školy - Vorla, že škola existovala již roku 1762. Jisté však je, že dokud v Běrunicích nebyla zřízena lokalie, byly děti povinny choditi do farní školy v Městci Králové. Svědčí o tom vyprávění Fr. Libánského z Dlouhopolska, jednoho z prvních školáků a pamětníka počátků školy: "Chodilo sem několik chlapců, asi 4 a méně - děvčata nešla nikam."

Teprve kol r. 1780 a snad již r. 1772, jak uvádí poznámka v dějinách školy běrunické, třikráte v týdnu docházel ze Stříhova do Běrunic vojenský vysloužilce Jan Zelinka, zvaný "basař", a učil v domku č. 33 "muzice a liteřině" (podle ústního podání).

Roku 1787 zřízena byla v místě lokalie a lokalista Václav Dvorský v chalupě číslo 11 počal sám vyučovati čtení, pokud nebyla postavena farní budova. Teprve r. 1789 nákladem náboženského fondu a pod jeho patronací byla vystavěna jednopatrová budova fary, v jejímž

přízemí zřízena byla školní světnice pro 80 dětí. Patřilo jich sem tehdy asi 70.

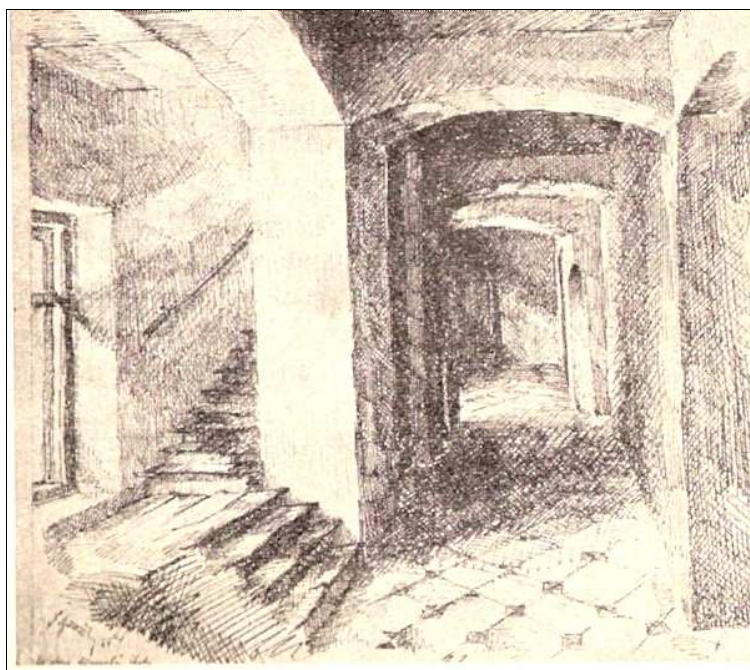
Teprve roku 1798 následovalo zákonité schválení nové školy a týmž rokem ustanoven dekretem Gubernia učitelem Václav Zelinka, (syn předchozího Jana Zelinky), který byl "dle předpisu k učitelskému ouřadu vyučen" - jak jest výslovně v jeho ustanovení poznamenáno. Právní postavení tehdejšího učitele a celého tehdejšího školního zřízení vysvitne však jasně z faktu, že ač mu byl příjem za vyučování řádně vyměřen, nebyl po dlouhou dobu vůbec, později jen z části vyplácen a učitel byl nucen získávat finanční prostředky pomocí "muziky", varhání a kostelníčení. Přece však "učili dobře tito učitelé - písmo bylo samá dekorace - muzice nebylo daleko rovno", vypráví zmíněný již Fr. Libánský. Podučitelé s učitelem Zelinkou působící byli Fr. Špinar a Ant. Mach.

Zatím počet školních dětí stoupá, roku 1837 činí již 183, příštího roku pak přes 200.

Již r. 1830 p. Stránský (lok.) uznal, že školní místnost ve farní nevyhovuje a navrhl zřízení nové samostatné školní budovy. Teprve však po překonání překážek, které kladly nevyspělé poměry, roku 1838 přijímá krajský úřad plán nové školy a r. 1839 vydává Guberniální úřad nařízení o postavení školní budovy o poschodí, se dvěma třídami a byty pro učitele a pomocníky. Panství dymokurské splatilo povinný příspěvek 628 zl. kon. min. a chlumecké, teprve však po čase, za 1516 zl. staviva. Občanstvo běrunické pracovalo na stavbě školy. Stavební místo vyvoleno uprostřed rozsáhlé návsi.

R. 1844 byli osadníci vybídnuti, aby svázeli materiál ku stavbě, roku 1845 byla budova dokončena a v červnu téhož roku vysvěcena vikářem F. A. Vackem z Kopidlna. Slavnostní řeč při svěcení promluvil k shromážděnému občanstvu krajský komisař Platzer. Za čtyři neděle poté byla nová budova odevzdána svému kulturně výchovnému účelu, kdy počíná v jejích místnostech vyučování.

Učitelem v těchto dobách jest výborný hudebník Vorel se svými pomocníky Koopem, Nesvadbou, Valentou a Drapákem, který posléze po smrti Vorlově (1856) stává se sám učitelem, zanechávajícím po sobě paměť vynikajícího hudebníka a pilného učitele.

I finanční a právní poměry jmenovaných učitelů zvolna se lepší. .

Roku 1870 stanovena zákonem povinnost dětí chodit do školy, který již roku 1878 dosahuje č. 302. Byla proto po roce otevřena třetí třída, avšak pro nedostatek místa ve školní budově, najata světnice v domku Jana Vostrovského č.p. 10, kde se vyučovalo až do roku 1881. Téhož roku počet dětí dosahuje již čísla 353.

Byla proto nutno uvažovat o restauraci staré nevyhovující budovy, která byla uskutečněna přístavbou čtyř tříd na východní straně školy; stará škola pak nově upravena v byty učitelů. Náklad restaurace činil 10 246 zl. 41 kr.

Počátkem roku 1882, kdy po správci školy Kozelkovi nastoupil týž úřad Fr. Obešlo, byla otevřena čtvrtá třída a roku 1887 třída pátá.

V téže době na východní straně školní budovy, na místě prázdné blátivé návsi zřízena se značným nákladem školní zahrada 1884.

Školskými zákony publikovanými r. 1870 upraven i vztah školy k církvi, z jejíhož područí byla tato vyňata a stanoveny světské školní úřady s mocí dohlédací. Během roku 1878 ustanovena místní školní rada jako místní úřad školní a stanoveno též opatřování věcných potřeb školních, čímž i škola postavena na základ nového právního řádu.

V pětiletí od doby zřízení páté třídy stoupl počet žactva školou povinného na 448 a uvažováno o stavbě budovy se dvěma místnostmi. Roku 1892 učinila však místní školní rada návrh na rozdělení školního obvodu a zřízení školy v obci Dlouhopolsku, která r. 1893 podává žádost o postavení dvoutřídní školy. Stavba uskutečněna r. 1894, ale aktualita stavby zmíněné již školní budovy v Běrunicích nebyla příliš oddálena, neboť již roku 1901 dostupuje počet žáků této školy 389.

Místní školní rada byla vybídnuta ke stavbě tří nových učeben, když byla podána žádost obce Kněžiček o stavbu vlastní školní budovy a tím vyškolení ze školního obvodu běrunického. Vyškolení uskutečněno roku 1903 a tím rozšíření školy běrunické oddáleno, ale škola zůstává vzhledem k dostatečnému počtu žactva pětitřídní.

Roku 1904 jmenován říd. uč. V. Šnábl, který navrhl provedení oprav uvnitř školní budovy, mezi jinými také zřízení pobočky při IV. třídě. Úprava provedena byl r. 1905, zevní úprava budovy provedena r. 1914.

Týmž rokem nastupuje místo říd. učitele Robert Svoboda, který převádí kroky školy rušnými a smutnými dobami světové války a jemuž se dostává cti zahájit vyučování v novém státě československém.

Nový stát hlásil se ihned v počátcích k řadám států kulturních, jimž předním úkolem bylo vybudovati svobodnou školu vyhovující demokratickým zásadám nové ústavy. Jsou to zákony Habrmanovy, které jsou kvitovány ve školní kronice doslovně takto: „První rok svobody vyplněn úrodnými pracemi, a aby tak i v příštích letech se dalo, voláme svobodně: Nazdar!“ Škola stává se kulturním střediskem obce. Roku 1921 byla při obecné škole zřízena lidová škola hospodářská s úkolem poškolení všeobecného i odborného vzdělání žáků – zemědělců.

Roku 1925 zredukována obecná škola zrušením jedné definitivní třídy na čtyřtřídní školu. Roku 1926 odchází R. Svoboda na trvalý odpočinek a říd. uč. ustanoven J. Čuban, za něhož roku 1929 zřízena pobočka při druhé třídě. R. 1937 po odchodu jmenovaného do výslužby ustanovena zat. říd. uč. M. Svobodová.

O prázdninách roku 1937 provedena restaurace školní budovy přestavbou schodiště, rozšířením chodeb, rozmnožením oken a celkovou úpravou vnější. Touto přestavbou, podniknutou nákladem 45 145,15 Kč. budova školní získala vzhledem i účelností.

Počátkem roku 1938 ustanovena škola pětitřídní.

Uzavírám:

Dnešní škola jest jednopatrovou budovou o pěti třídách, školní kuchyní, kabinetu a bytu řídícího učitele s příslušenstvím, s dvorem a školní zahradou o rozloze 6a 96 m².

Stav žactva:

Běrunice	111 žáků	Stav inventárních čísel:	
Běruničky	23 žáků	Věcných pomůcek	692
Vykleky	40 žáků	Knihovny žák.	332
Celkem	174 žáků	Knihovny učit.	352

Průměrná docházka v roce 1938 = 99,10%

Na zdejší škole vystřídal se 11 správců školy a 109 učitelů, kteří svou práci spolu se svými žáky posvětili místnosti školní budovy a učinili ji tak středem zájmů obce a občanů, kteří dobře chápou její poslání.

Naše škola pak věrna svým demokratickým zásadám nového státu, jehož dvacetiletí svým vlastním jubileem oslavuje, půjde v čele v propagaci pracovních metod, činících naše žáky a náš lid hodným oné samostatnosti.

GENERACE UČITELŮ ŠKOLY BĚRUNICKÉ Josef Podlešák			
V. Zelinka	1798 – 1832	Fr. Špinar, A. Mach 1824-32	
V. Vorel	1832 - 1856	Koop, Nesvadba, Valenta a od roku 1842 F. Drapák	
Fr. Drapák	1856 - 1862	F. Memmek 1860	
Fr. Kozelka	1863 - 1881	V. Zich, Vine, Příhoda, Budínský , J. Břeský, J. Libánský, M. Hůla, od. r. 1879 A. Polanský, F. Obešlo	
Fr. Obešlo	1881 - 1904	Florian Vyčítal 1879-82 Jan Blažek 1882 Jan Sucharda 1881-85 Jan Kučera 1885-86 Karel Jiránek 1886-88 Fr. Šturmová 1882-84	Al. Tobek 1890-95 Jan Carda 1891-1901 Fr. Hořčíčka 1892-93 Jan Heršt 1893-1900 Pavel Šmelhaus 1895 M. Reimerová 1895-96
J. Kochta	1904 – 1905	Fr. Kváča 1905	Jos. Jenneová 1905-9
V. Šnábl	1905 – 1914	V. Sandhola 1906 J. Baier 1907 V. Janda 1906-10	K. Cepek 1910-14 A. Jiráňková 1910-14 A. Simonová 1912
R. Svoboda	1914 – 1926	R. Lišky 1914-15 M. Svobodová 1914-39 Lad. Maršálek 1914-15 J. Astl 1914-15 Jos. Žáry 1915-16	J. Dlouhý 1919-21 L. Maršálek 1920-25 V. Pánek 1921-22 F. Bučil 1923-30 Lud. Maršálková 1923-25
J. Čuban	1927 – 1937	M. Holleghová 1929 Z. Princová 1929 Al. Falář 1928-29	Jar. Smítka 1932-34 M. Svobodová 1933-34 Jar. Šulc 1934-35
M. Svobodová	1937 – dosud	Jos. Podlešák 1937-38 Boh. Kubíčková 1937-38 Ant. Žirovnická	Marta Lukavcová 1937 Květa Háková 1938

ŽACTVO A ŠKOLNÍ DOCHÁZKA J. Vilímovský

Není-li přesných a doložených záznamů o prvních počátcích školy a jejím založení, chybí rovněž jakékoliv údaje o počtu žáků a jejich docházce v této době.

Podle záznamu v obecní kronice bylo na zdejší škole r. 1789, tehdy jednotřídní, 70 dětí ze všech přiškolených obcí.

Od té doby chybí však jakékoliv záznamy až do r. 1828, od kterého byl veden správcem školy matriční soupis dětí školou povinných.

Kniha jest s počátku psána švabachem a začíná soupisem dětí narozených r. 1821 v Běrunicích, Výklekách, Kněžíchách, Dlouhopolsku a Běrunicích, až do roku 1898. Počet dětí je v některých letech ku podivu malý. Pro zajímavost uvádím několik čísel. Tak r. 1828 mělo nastoupit do školy 41 dětí osmiletých a z nich bylo 19 z Běrunic, 11 z Výklek, 3

z Kněžích, 6 z Dlouhopolska a 2 z Běrunic. R. 1835 bylo pouze 22 dětí a r. 1838 62 osmiletých dětí ze všech shora uvedených přiškolených obcí.

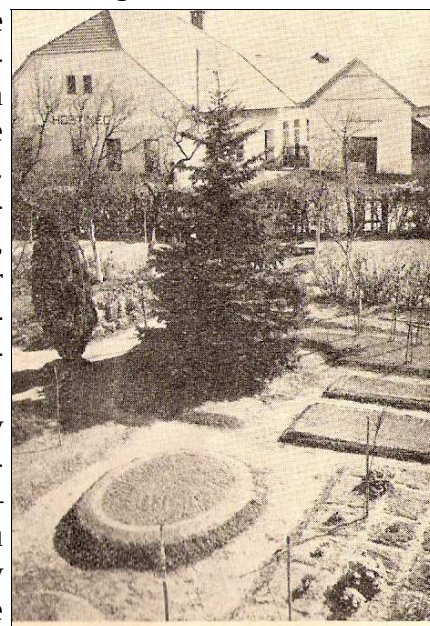
Z knihy založené patrně učitelem V. Zelinkou, není však jasno, s jakou pílí žáci školu navštěvovali, neboť je to pouhý jmenný seznam žáků s jejich rodnými daty a jmény rodičů.

V místní obecní kronice je zmínka o úředních knihách, založených r. 1833 na žádost učitele V. Vorla, z nichž se však dochovala pouze zmíněná již matrika. V pamětní knize „Národní školství Poděbradska“ uvádí býv. Správce školy F. Obešlo, že r. 1840 bylo 185, r. 1850 – 213 a r. 1860 – 226 žáků. Docházka školní bývala velmi špatná. R. 1851 zameškáno 51,3% školních půldnů. Z jakého pramene byla tato zpráva čerpána není známo, neboť záznamy o docházce školní z této doby se nezachovaly.

Záznamy o docházce žáků do školy jsou teprve v knize „Prüfungs-Extracten – Buch für die I. und II. Classe der Bieronicer Lokalschule vom Jahre 1858“ psané až do roku 1860 německy. V této době je škola již dvoutřídní a kniha, která je vlastně katalogem vedena je zvlášť pro každou třídu a děti jsou ještě rozděleny podle přiškolených obcí. Záznam docházky za rok 1858 chybí. V r. 1859 ze 241 žáků I. Třídy zameškalo 7 934 vyučovacích dnů, tj. asi 20%. Vyučovalo se 178 dnů v roce. Žáci, který zameškali kolem 100 dnů, mají poznámku: Ist sehr nachlässig“ (Jest velmi nedbalý). Nevýhoda těchto záznamů je, že z nich není možno poznati, v které době roční žáci školu nejvíce zanedbávali.

Od r. 1861 jsou knihy vedeny česky a přesněji. Zavedeny byly „Knihy pilnosti“, ve kterých se poznamenávala docházka za každý vyučovací den. V Prüfungs – Extracten – Buch se pokračuje také česky. Do r. 1865 obsahuje rubriku pro označení dnů zameškaných za rok, která od té doby chybí až do r. 1869, kdy přestala být vedena. Žáci nedbale chodící do školy mají v ní u svých jmen poznámky jako: „

Nebyl za celý rok ani jednou ve škole“, nebo „málo dbala o školu“, „byl ve škole za celý rok jen jednou a tu pro uličnictví k trestu byl přiveden“. Jiný nenavštěvoval školu, protože „měl

těžký jazyk“. V r. 1865 a 66 jsou „zvláště nedbanlivě školu navštěvující žáci“ vypsaní v jednom odstavci katalogu.

Velké množství podobných poznámek a zameškaných dnů jsou dokladem toho, jak špatně se tehdy do školy chodilo. Do I. Třídy nastupovali žáci po celý rok. Tak jeden přišel podle záznamu v říjnu, jiný v únoru nebo v dubnu a jen málo je případů, že by se bylo přihlásilo několik žáků v jeden stejný den. Některý začal chodit do školy a ještě mu nebylo ani 5 roků, což se dělo velice často. Avšak čím dříve začínali, tím dříve končili. Jen málo je poznamenaných těch, kteří ve svém 12. roce ještě chodili do školy a bylo-li takových, mají všichni poznámku o nedbalé docházce.

Pro žáky, které vyšli ze školy, byly sice v létech 1863 – 71 zřízeny „opakovací hodiny“, ale ani ty nebyly řádně navštěvovány. Vyučovalo se jednou týdně od listopadu do konce dubna. Roku 1867 učilo se v opakovacích hodinách ještě v červenci, což se stalo za celou tu dobu jen jednou.

R 1868 – 70 byla vydána řada nových školních zákonů. Od té doby vedeny jsou řádné úřední knihy s přesnými záznamy o docházce znamenající již v půldnech, od r. 1877 založeny školní matriky a jsou sestaveny přesné týdenní rozvrhy hodiny. Mohlo by se očekávat, že zavedením a uzákoněním povinné docházky školní se tento neutěšený stavlepší. Avšak počet zameškaných půldnů je stále vysoký a r. 1877 dosahuje dokonce 59,5%. Teprve od r. 1880 nastává obrát k lepšímu a r. 1903 jest již jen 9,2% zameškaných půldnů. Po světové válce, kdy bylo zrušeno udělování úlev starším žákům, počet zameškaných půldnů se ještě více snížil.

Dnes vynechávají děti školu jen v krajním případě, když jsou nemocny, takže máme docházku téměř 100% .

Je jasné, že na zlepšování docházky působilo hodně vlivů.

Jsou to hlavně stále se lepšící sociální poměry širokých vrstev obyvatelstva, nové zákony školské, zakazující používání školní mládeže k jakékoliv výdělečné práci, přísné stíhání nedbalé docházky školní, nižší počet dětí v rodinách a mnoho jiných činitelů.

Proto dnes můžeme býti s dnešním stavem školní docházky úplně spokojeni. Přejeme si, aby z mládeže takto k pořádku vedené, vyrostli naši vlastní občané s týmž smyslem pro pořádek a povinnosti, který jim byl ve škole vždycky vštěpován.

**STATISTICKÝ PŘEHLED POČTU ŽÁKŮ
ZAPSANÝCH DO ŠKOLY V BĚRUNICÍCH
V L. 1788 - 1938**

Rok	Počet žáků ve třídě						Docházka V %	POZNÁMKA
	I.	II.	III.	IV.	V.	celkem		
1788	70					70		Počet přesně nezjištěn
1828	225					225		Děti z Běrunic, Běruniček, z Nového, z Vyklek, z Kněžiček a Dlouhopolska
1840	185					185		
1842	218					218		R.1845 vysvěcena nová škola
1847	125	46				171		R.1847 otevřena II. třída
1850	156	57				213	48,7	
1860	160	66				226		
1870	159	98				257		
1878	186	116				302	40,5	
1879	132	82	111			325		
1882	74	87	88	99		348		
1885	93	102	88	100		383		
1887	71	72	79	104	85	401	82	
1890	79	73	77	101	114	444	82,3	
1894	75	69	79	123	99	445	83	
1895	66	57	56	105	96	380	86	
1900	48	61	63	104	100	376	86,64	
1903	76	63	73	100	97	409	90,8	
1904	48	42	50	96	84	320	93,6	
1907	56	53	51	97	82	339	94,19	
1914	44	48	39	78	60	269	97,71	
1916	41	44	46	85	67	293	86,15	
1922	28	33	39	79	57	236	94,94	
1926	25	37	37	49		148	98,14	
1927	42	39	28	40		149	97,11	
1929	40	37	35	17		155	97,91	
1933	29	33	35	38		200	98,12	
1936	26	35	40	41		197	99,10	
1938	23	26	36	54	35	174		

Kromě 174 žáků naší školy máme 40 žáků na měšťanské škole v Městci Králové a 6 žáků na reálném gymnasiu v Novém Bydžově.

Nejstarší žáci v naší obci žijící jsou Frant. Štěpán, kterému je 86 r., Frant. Příbyl 83 r. a Josef Louda 81 r. Nejmladší žáček na naší škole je Mařenka Buřičová, naroz. 19. listopadu 1931.

NĚKOLIK SLOV K VÝSTAVĚ FRANTIŠEK BARTÁK

V rámci oslav běrunické školy jest uspořádána školní výstava, zaujímající prostor celé školní budovy. Lze říci, že tato výstava **jest** resumé slavnostních dnů, podávajíc vývoj běrunické školy v historickém přehledu až do nejnovějších dnů ve faktech dokladů růstu školy a její budovy, snah všech činitelů školy blízkých, žáků i učitelů, kteří svou společnou prací posvětili její místnosti.

Rozsah výstavy, rozvržené do všech prostorů budovy, byl rozčleněn v několik výstavních oddělení, aby tak všem našim přátelům byl umožněn pokud možno nejdokonalejší kritický přehled práce, která se ve školních zdech tiše, ale důsledně vykonává a byl shrnut v několika heslech:

První oddělení - "Naši nejmenší" . jest výstavkou práce a cílů v elementární třídě, způsobů a pomůcek vyučovacích a výchovných, ukázkou prací těch nejmenších od prvního jejich "píšu, píšu ... " . až po úplné ovládnutí základních výkonů, které učebná osnova této třídy žádá.

Oddělení - "V naší třídě" - ,jest výstavkou běžné vyučovací a výchovné práce žáků V. třídy, instalované zde s úkolem, ukázati vám onen cíl a vrcholné výsledky práce v naší venkovské československé národní škole. Jest proto po boku předešlé třídy elementární.

Středem výstavy jsou ovšem oddělení uspořádaná pod hesly:

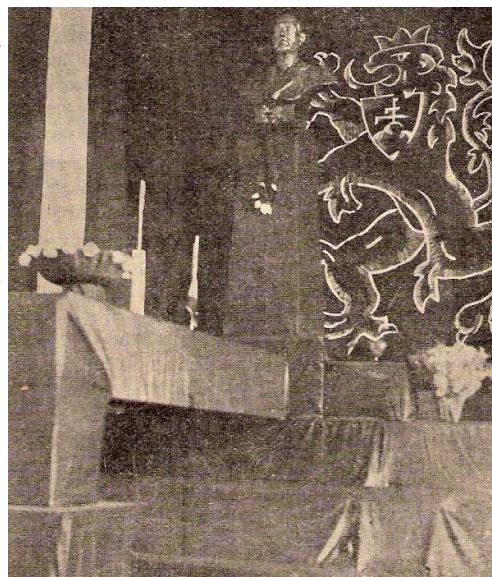
"Cestou dějin naší školy" a "výstava současného stavu školní práce."

Prvé. jest historickým přehledem vývoje školy, předvedeným předložením všech obrazů, fotografií, plánů, diagramů, historických listin a tiskovin-originálů, rekonstrukcí i opisů, které byly vůbec k dispozici v montáži historických dat a událostí provedených lineární kresbou. Přáli bychom si, aby tato montáž mluvila k vám řečí skutečných událostí, abyste ne pasivně, ale s aktivitou a láskou sledovali kroky dějin v naší obci a škole a snažili se postřehnouti jejich vývojovou výši, vrcholící v době československé samostatnosti, kladoucí nové úkoly, nová přání a nové povinnosti.

Kromě této historické montáže bude zde shromážděna galerie učitelstva a žactva, jejich píle, historických dokumentů, knižních i, věcných dokladů, styk školy a veřejnosti a pod.

Druhé - již jmenované oddělení výstavy současného stavu školní práce, pokusí se vám. podat stručný přehled výsledků dětských snah. Stručná hesla povedou vás k porozumění cílů, úkolů i pracovních metod, které učitelstvo v duchu školských osnov předkládá svým žákům a je zpracovává, Budou zde ovšem převážně ukázky prací manuálních, t. j.z kreslení, ručních prací chlapeckých i dívčích, psaní a z písemností jednotlivých předmětů (počtů, ,jaz. vyučovacího a testů).

Formální uspořádání bylo voleno tak, aby na stěnách vertikálních byly předvedeny ideové metodické postupy nejlepších prací, majících úkol seznámiti vás s cílem práce, formulovaným heslem, na stolech pak předloženy jsou všechny práce, aby vám byla dána možnost sta-

novení průměru i kritiky výsledku. Budeme se snažit ukázat vám cenu jednotlivých těchto úseků školní práce, kdy není úkolem jen vštípit žákům studená a mrtvá fakta, kdy není práce pro předmět sám, ale kdy jsou nadřazeny úkolům manuálním cíle výchovné, které utvoří z vašich dětí dobré občany, připravené pro zápas se životem po školním, mající dostatečné množství prostředků a pracovních způsobů.

Ke své výstavce připojili jsme pak ještě oddělení jiná, abychom vám ukázali obsáhlou a všestrannost školské práce. Jest to výstavka vývoje školních pomůcek věcných, obrazových i knižních od nejstarších dob naší školy až po dobu nejnovější, uspořádaná pod heslem: "Jak škola usnadňuje práci svým žákům" a oddělení „Škola a veřejnost" s předvedením vnitřní i vnější činnosti žáků naší školy, mající význam pro tělesnou i kulturní jejich vyspělost, bran-
né výchovy, tvořící uvědomělé československé občany, II kulturní činnosti učitelstva uvnitř obce, vztahu školy a veřejnosti, formovaného jejich vzájemným stykem na poli kulturním II společenském, organizací rodičovského sdružení, rozšířením školských časopisů pro rodiče a pod.

Výstava jest doplněna výstavkou Lidové školy hospodářské, uspořádané též v budově školní, jako nerozlučného spojence a pokračovatele výchovy školy národní. Předvedenými ukázkami pomůcek a výňatků z prací žákovských, které jsou bezprostředním pokračováním prací školy obecné, snažíme se dokázat cenu a nepostradatelnost této školy pro lid našeho kraje převážně zemědělského a ukázat její cíle, kterými jsou uvědomělý a kulturně vyspělý československý pracovník a zemědělec.

Mimo rámec školské výstavy jest uspořádána v přízemní místnosti výstavka "Z naší obce", ukázka to činnosti, organizací a úkolů v obci a samostatná výstavka místní tělocvičné jednoty Sokol s ukázkami tělocvičné i kulturní činnosti.

Jaký úkol má tento výstavní soubor? Především předvést a seznámit vás s prací žáků, učitelstva a všech činitelů - předvést cíle a úkoly nové československé školy - a pak - a to především - učinit z vás kritické přátele malých i velkých školských pracovníků.

Prosíme jen, zúčastněte se aktivně naší výstavy, přemýšlejte a kritizujte, kritizujte ale s uvážením o druhu předložené práce, pamatujte, že vystavené je mnohdy dílem nevyspělých dětí - a tu posuzujte především jejich snahu a vůli pracovat!_

Nechte se vést pokyny pořadatelstva a směrovými ukazateli, usnadníte tím dobrou organizaci a pochopíte logičtěji smysl a účel výstavy ..

LIDOVÁ ŠKOLA HOSPODÁŘSKÁ V BĚRUNICÍCH

František Tillmann

Účelem lidových škol hospodářských je prohloubiti všeobecné vzdělání mládeže po ukončení všeobecné školní povinnosti. Jsou zřizovány podle zákona ze dne 29. ledna 1920 č. 64 Sb. z. a n. Škola jest dvouletá. Teoretické vyučování trvá od 1. listopadu do 31. března běžného školního roku.

Naše lidová škola hospodářská jest jednou z nejstarších v republice. Byla založena již roku 1921 tehdejším řídícím učitelem Robertem Svobodou. Zřízení její bylo schváleno výnosem ministerstva zemědělství ze dne 10. září 1921 č. 48.876. Prvního roku vyučovalo se v prvním ročníku ve dvou odděleních, v dalších letech pak ve dvou ročnících. Vyučování bylo dvakrát přerušeno a to pro malý počet zářků. Přerušeno bylo ve školním roce 1925/26 a 1932/33.

Obvod naší školy tvořily nejprve Běrunice, Běruničky a Výkleky, od r. 1936 byl školní obvod rozšířen o Kněžičky, jež dobrovolně přistoupily dle přípisu čj. 217 ze dne 8. července 1936.

V prvním ročníku se vyučuje 2 hodiny jazyku vyučovacímu, 2 hodiny počtům, 2 hodiny pěstování hospodářských zvířat a 1 hodinu zdravotě. Ve II. ročníku se učí 2 hodiny jazyku vyučovacímu, 2 hodiny počtům, 2 hodiny chovu hospodářských zvířat a 1 hodinu občanské nauce. Kromě toho mají hoši v I. ročníku 1 hodinu pojišťování a obchodní nauky, ve II. ročníku 1 hodinu družstevnictví a správy. Dívky v obou ročnících mají po 2 hodinách kreslení stříhů a šití prádla. Branné výchově a nauce vyhražena jest zdravotě a občanská nauka, prolíná též všemi ostatním předměty. Letos bude podána žádost o povolení vyučování vaření po 3 hodinách v každém ročníku.

Učební předměty jasně ukazují, že lidová škola hospodářská není odbornou školou zemědělskou, nýbrž školou všeobecně vzdělávací. Jež jest prospěšna všem žákům, ne pouze zemědělské mládeži. Uplynulo již 27 roků od vyhlášení zákona o lidových školách hospodářských, 1200 škol je činnosti. Praxe ukázala, že je nutno mnohé v těchto školách upravit a proto vítáme novelisaci zákona o lšh, jež bude uskutečněna v nejbližší době a zvýší význam a cenu těchto našich pokračovacích škol venkova.

Inventář naší školy vykazuje téměř 500 čísel inventárních. Jest to bohatý kabinet, mnoho cenných knih a příruček, škoda je, že pro nedostatek místa nemůže býti všeho náležitě využito. Letošního roku byl koupen psací stroj, kterého kromě vyřizování agendy bude použito v hodinách obchodní nauky, a by se žáci naučili aspoň částečně na něm psát. Psací stroje jsou nyní tak běžnými, že i v tomto směru se musíme snažiti připravit naše žáky pro život. Nyní máme v programu opatřiti promítací stroj pro úzký film.

Veškeré potřeby dostávají naši žáci zdarma. Pravidelným příjmem, který dovoluje tato vydání, jest příjem z pole, pak příspěvky mšr. 100 Kč, Kampeličky 100 Kč, Okresní hospodářské záložny v Městci Králové 200 Kč, příspěvek Kněžiček 300 Kč. Kromě toho dává místní školní rada zdarma k dispozici školní místnosti, světlo a otop. Školní rozpočet činí průměrně v příjmu i vydání kol 7000 Kč ročně.

Výbor lidové školy hospodářské skládá se ze zástupce ministerstva zemědělství, země České, místní školní rady, osady Běrunice, Běruniček, obce Výklek, Kněžiček, (2 zástupci), Okresní hospodářské záložny, místní Kampeličky, správce lšh a zástupce učitelstva.

Prvním správcem naší školy byl její zakladatel řídící učitel Robert Svoboda od r. 1921 do r. 1926, roku 1926/27 vedl správu školy učitel Ladislav Janata, pak pod obu 10 let řídící učitel Josef Čuban. Od r. 1937 byl jmenován správcem školy odborný učitel František Tillman. Kromě uvedených správců školy vyučovali od počátku až po dnešní dobu tito učitelé a učitelky:

Ladislav Maršálek, Václav Pánek, Marie Svobodová, Marie Tillmanová, František Šukal, František Bučil, František Tillman (od roku 1937 správce lšh), Václav Sobota, Oldřich Bittman (absolvent vyš. Školy hospodářské), Alois Červený, Bohumil Hladký, Jaroslav Vilímovský, František Barták a Josef Kubíček.

Kreslení stříhů, šití prádla, domácí nauce a příležitostnému vaření vyučovaly: uč. ruč. pr. Antonie Příbylová, Zdenka Panochová, Pavla Brzobohatá a Olga Švandová.

Od počátku navštěvovali naši školu celkem 654 žáci a průměrná docházka byla 82,70 %. V posledních letech navštěvuje školu průměrně 40 žáků s docházkou přes 90 %.

Lidové školy hospodářské se již vžily a věříme, že po novelisaci zákona se jejich význam ještě zvýší a záslužná činnost jejich bude našim obyvatelstvem ještě více uznávána a ceněna.

DĚJINAMI ŠKOLNÍ OBCE J. Vilímovský

BĚRUNICE

Podle pověstí vysvětlujících původ jména Běrunice, stávaly tyto již na úsvitu našich dějin. Jedna z nich přisuzuje založení osady vladykovi Berúnovi, který si zde postavil tvrz a po němž byla také pojmenována později při tvrzi vzniklá osada. Tento výklad se zdá nejpravdě-

podobnější. '

Jiná pověst potvrzuje, že byla naše osada již v dobách kněžny Libuše, která sídlila na hradě Libici, jemuž náležel poplatně i náš dvůr. Když jednou meškala Libuše na hradě, překvapili ji naši obyvatelé darem pěti bochníků chleba a mísou medu. Potěšena oddaností jejich zvolala: "Víc od vás беру nic!" A odtud prý povstalo jméno Berunice, dnešní Běrunice. Kde však stávala tato původní tvrz, založená při zemské stezce kladsko-polské, není známo. Až teprve od 14. století sleduje prof. Aug. Sedláček ve své knize "Hrady, zámky a tvrze" dějiny Velkých Běrunic a uvádí, že v. 1. 1354 66 byly sídlem vladky Slavka z Běrunic, jenž se připomíná jako patron zdejšího kostela.

L. 1394 koupil Běrunice Bernart z Kořec, převedl sem věno svojí choti Elišky a seděl tu "na kopci" (tvrzi). Z jeho dětí se uvádí Jan Hájek a Eliška, provdaná za Michala z Ježeran. R. 1400 daroval Bernart úrok na lánu pole faráři Chotějovskému na záduší otce Volfrata a Kačky matere. Jeho syn Jan Hájek pojal za choť Ofku, dceru Jaroše z Libře, purkrabí hradištského. Zemřel se svým otcem v stejný čas, asi r 1412.

Michal z Ježeran vyprosil si na králi Václavovi spolek se sirotky Bernartovými. Vdova Eliška se však bránila a nechtěla se z tvrze hnouti, leč by Michal i dluhy postoupil. Platil tedy a nechal ji ve věně.

R. 415 postoupil Běrunice Jarošovi z Libře a sám odjel na Doksany, zanechav ženu s matkou její na Běrunicích. Jaroš vpadl do dvora, vymlátil, kde co bylo pobral, odvezl pryč a zanechal dvůr pustý. Ten pak r. 1418 postoupil Petrovi z Chlumu a Turovic, jehož bratr sem také vpadl, ztekl tvrz. a chtěl obě Elišky z ní vytisknouti. Po jeho smrti přišel sem Petr a mluvil k mladší Elišce: "Milá Eličko, tys' toho dědička pravá tebeť já tu nechám'". A pobrav ještě co se dalo, odjel z tvrze ..

Pak začaly bouře husitské a r. 1429 v noci kdosi tvrz spálil, takže kopec zpustl. Právo věnné starší Elišky přešlo na Jana z Tuněchud a Běrunice dostaly se právem dědičným Záviši ze Sekeřic, který držel pustou tvrz s dvorem Bernartovským a část vsi do své smrti r. 1473. Jeho syn Jiřík zapsal Běrunice Prokopovi Liškovi z Vysoké, který tu seděl v 1. 1485-1491. Liškův syn Jiřík byl tu do 1524, po něm Jan starší Krupý z Probluze.

Druhou část, bývalé věno Elišky mladší, koupil r. 1469 Čeněk Vyšehněvský z Barchova, jehož rod se trvale usadil v Běrunicích. V této části postavili noví držitelé tvrz, která byla postavena nad bývalým rybníkem Adámkem a jejíž zbytky ještě v polovině minulého století byly patrný, o čemž svědčí "Paměti Fr. Libánského z Běrunic".

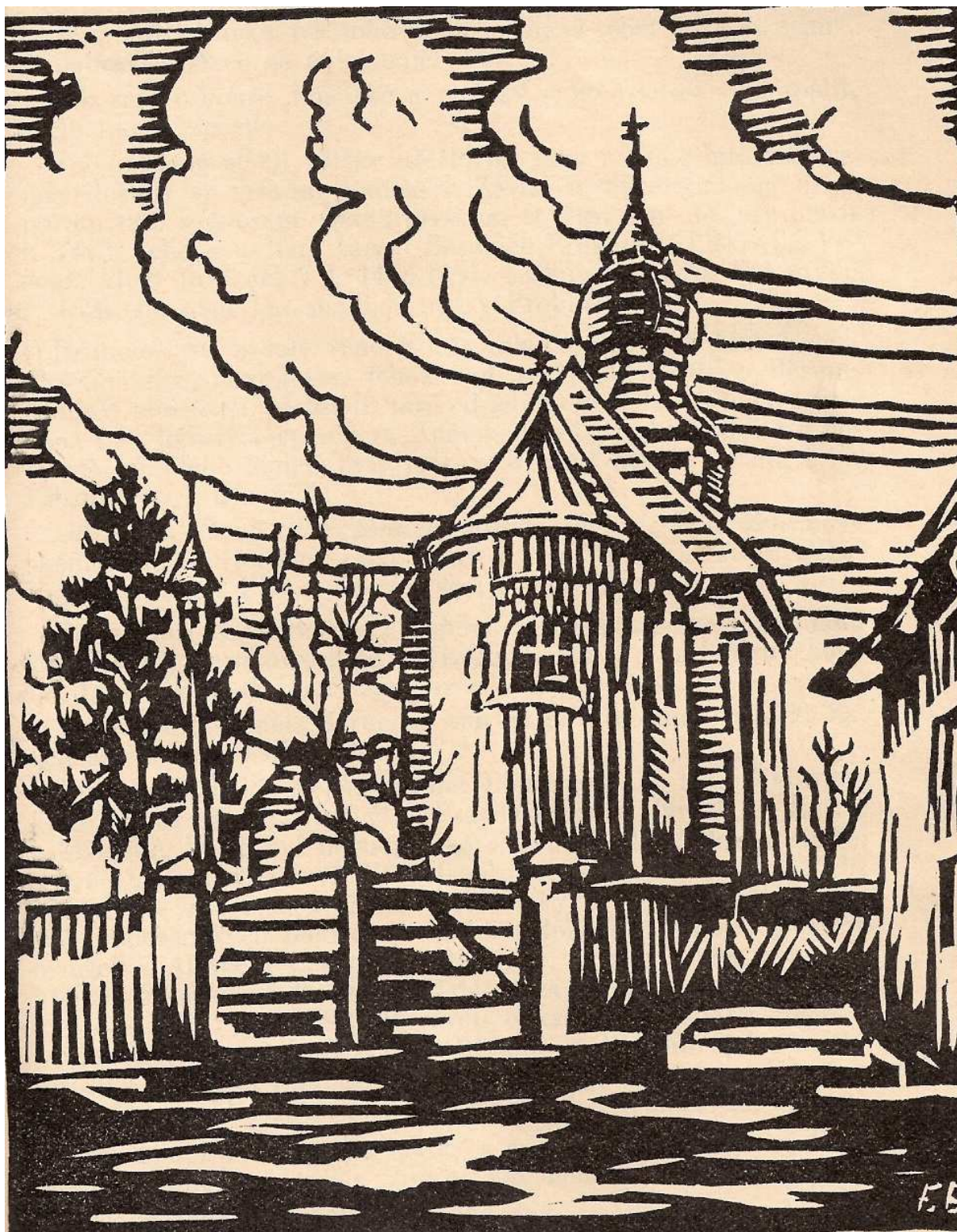
Od Jiříka Pšeničky z Jehlice dostala se tvrz Janu Zdechovskému ze Sekeřic, jenž před smrtí r. 1500 odkázal zboží Běrunické své choti Elišce Zdechovské, roz. z Barchova. Po ní dostaly se Běrunice Janovi a Čěnkovi, synu po Janu Dašickém z Barchova, jimž se r. 1537 dostal i díl Krupého a tak byly oba statky opět spojeny v jedno.

Později měl Čeněk Běrunice sám až do své smrti r. 1568. Zanechal po sobě dceru Johan-ku.

Johanka podělila nejen po otci Běrunice, ale také Veltruby, které jí odkázala její babička. Provдалa se za Jaroslava Bořitu z Martinic, který byl horlivým katolíkem. R. 1582 Bořita zemřel a zanechal mladé vdově dítka !Soldu, Jiříka a Jaroslava, z nichž poslední je znám jako přední z katolických šlechticů při pozdějších náboženských bouřích v době bělohorské. Vdovu pojal za manželku Albrecht Leskovec z Leskova, s nímž měla syna Alhrechta Šebestiana. Konečně vdala se za Jana Václava z Lobkovic. Zemřela roku 1592. V závěti odkázala své statky dětem z prvních dvou manželství, takže Běrunic a Veltrub ujaly se děti Jaroslava Isolda, kteří je r. 1607 spolu s Bedřichem z Domína, manželem Isoldiným prodali Adamovi ml. z Valdštejna.

Týž velmož připojil oba statky k panství Dymokurskému, při němž Běrunice již trvale zůstaly. 'Od něho přešly do majetku Albrechta Jana Smiřického ze Smiřic.

R. 1621 propadl statek dymokurský k pokutě a byl spolu s Běrunicemi postoupen Janu Euse-

biu Khanovi, císař. plukovníkovi, který jej na čas prodal Albrechtovi z Valdštejna. Dcera Khanova Františka, provdaná Palfyová, prodala dymokurské panství Vilému Lamboyovi, po němž zdědil vše jeho syn Jan Lambert Lamboy a konečně syn tohoto, Jan Maxmilian Bernat.

V této době držela se v Běrunicích ještě stará tvrz, v níž by. dlela dole čeládka. Byly tu suché sklepy, komory a světnice, ale v horní části nebylo tu ani kamen, ani oken, tak byla již pustá. R. 1673 uvádí se v Běrunicích filiální chrám, tvrz s dvorem, 19 osedlých a 2 pusté

grunty. Majitelem se stal Ludvík z Collorede, jehož rod držel panství dymokurské až do r. 1815.

Vrchnosti, chtějící pro své dvory získati robotníky, stavěly během XVIII. věku ve vsi domky. Propůjčovaly je domkářům, kteří se zavazovali konati 21 den pěší roboty a 16 dní "lásky" za dříví a stelivo. Koncem 18. stol.~tí vznikl od blesku oheň v blízkém stavení dvora. Celý dvůr vyhořel a s ním mnoho jiných domů. Dvůr byl znovu vystavěn a v této době byla postavena také místní fara.

R. 1790 bylo v Běrunicích 34 domů, r. 1890 již 116 domů 763 obyvatel. Za správy dymokurského vrchního Macháčka vyměnila obec i rolníci, své pozemky "Ve svatotrojických" za vysušené panské rybníky u obce. Vrchnost "celý průhon od ohrady až na obecní pastviny" osázela lesem. Tak vznikla "Holička". Obci a rolníkům zůstaly -močály a mokřiny po rybnících. Podle zaznamenaných výpovědí pamětníků roboty byli domkáři nuceni vrchním Macháčkem ku konání 12 ti denní "obecní" roboty, podruzi k 8 mi denní a bránící se chudasové by li zavírání a i bití dostávali. Tak ještě kol r. 1840 baráčník Libánský, jenž nechtěl sklonit hlavy před všemocným pánem a nepodepsal závazku, byl zavřen po 4 neděle v dymokurské vrátnici a týdně dostával 10 ran holí.

Po vydání tolerančního patentu, objevilo se v Běrunicích a okolních obcích mnoho přívrženců náboženské sekty Adamitů či Blouznivců. Horlivostí vynikala v Běrunicích zejména rodina Novotných, ve Vyklekách Kopřiva a Kubánek. Zavrhovali knihy, všecka náboženství a místo boha uznávali "Svrchovanou dobrotu". Podle postavení hvězd prorokovali budoucnost. Tak na jeden rok předpověděli, že vůbec žně nebudou a proto neseli a také druhé k tomu nutili. Předpověděli tak~ konec světa a některým míst.ům hrozili zničením ohněm. Ze strachu byly v těchto "ohrožených" místech zřízeny noční hlídky, které si také i běrunický farář musel vydržovati, neboť na něho se hrozby blouznivců přímo obracely. Později začaly úřady sektáře pronásledovati, takže jich valem ubývalo. Posledními vyznavači zůstali potomci Novotného v Běrunicích, kteří, zde žili až do r. 1890.

Od světové války do dnešní doby se ráz obce hodně změnil. Dvůr byl rozparcelován, budovy z části rozbořeny. Ze zbytků vzniklo přestavěním několik nových usedlostí a také místní 50kolovna a Opatrovna.

Celá obec má dnes 176 čísel se 742 obyv. a stále se rozšiřuje, hlavně "Na vrškách" směrem západním. Domky jsou vesměs kryty taškami a udržovány v pořádku. Ale i celkovému vzhledu osady a veřejných míst je věnována velká péče občanů~ což budiž budoucím generacím pobídkou, aby tyto pokračovaly, na budování své obce tak, jak to činili jejich otcové.

BĚRUNIČKY.

Tvrz a ves Běruničky držel koncem XIV. věku Dománek z Jíkve, jehož potomci tu byli ještě po válkách husitských.

Po r. 1451 dostala se část vsi k Vyklekám, druhou část držel Jakub Flašár z DoJan. Jeho potomci bratři Adam, Bohuslava Jiřík Flašárové z Dolan prodali tvrz se zbožím Jaroslavu Kapounovi ze Svojkova a jeho choti Kateřině z Mangoltu, Tento však spolu s Janem Vlkovským z Dalkovic zfalšoval cizí kšaft a co bylo cizí, napsal sobě. Byl odsouzen a v Praze na Pohořelci sťat. Propadlý majetek daroval král Ferdinand jeho bratru Píramovi Kapounovi. Bratři Flašarové domáhali se však na Píramovi vrácení tvrze i vsi, ježto jim náleží podle smlouvy uzavřené s Jaroslavem Kapounem. Ale zboží podržel Píram a po jeho smrti zdědil statek Běruničky r. 1547 jeho syn Jindřich Kapoun ze Svojkova.

Týž zanechal po sobě 7 synů, z nichž čtvrtý Jindřich spravoval Běruničky spolu s rodinnými statky až do své smrti r. 1610. Takto rozvětvená rodina domohla se značného jmění i vynikajícího postavení v zemi. Syn Jindřichův Jan předčasně zemřel a proto odkázal statky svým vnukům, z nichž nejmladší Karel ujal se. Běruniček. Zúčastniv se povstání českých stavů, byl konfiskační komisí roku 1623 odsouzen a zabraná ves i s poplužním dvorem postou-

peny byly Václavu Vchynskému ze Vchynic. Od té doby náležely k panství chlumeckému. Karel Kapoun zemřel r. 1629 v Žitavě ve vyhnanství. Stará tvrz zašla asi r. 1787 byl na jejím místě postaven dvůr, při němž r. 1790 byla 3 stavení. Při parcelaci byl zčásti rozdělen drobnými přiděly mezi místní obyvatelstvo, které se tím hospodářsky velice povzneslo a z druhé části polí s budovami byl utvořen zbytkový statek, který je majetkem p. Ing. V otíka. Běruničky jsou dnes vesnicí, čítající 211 obyvatel a 41 čísel.

Jsou spojeny silnicí s Běrunicemi, Městcem Král., a osadou Nový. Politicky přísluší k místní politické obci Běrunice. Obyvatelstvo, přes zdánlivou osamocenost osady, která jest vzdálena přímé komunikační sítě, snaží se uvnitř své malé obce zvelebením svého majetku soukromého i veřejného přispěti ke zvýšení vzhledu a zlepšení praktických požadavků, které hospodářský charakter obce klade a svým kulturním snažením přiblížiti se, pokud jest to v mezích možnosti, náročným požadavkům dnešní doby.

VELKÉ VYKLEKY.

Ve Vyklekách stávala kdysi tvrz s poplužním dvorem. V XVI. stol. stal se majitelem Dvora Burian Šlibovský ze Skřivan na Šlibovicích a Vyklecích. Týž zúčastnil se povstání stavů českých. Byl relatorem na sněmu generalním r. 1620. Ačkoli již v lednu r. 1621 vykonal opět přísahu věrnosti králi Ferdinandovi, přece byl konfiskační komisí odsouzen k ztrátě třetiny jmění.

Tak staly se Vykleky majetkem Albrechta z Valdštejna, který je od král. komory koupil r. 1621-

R. 1627 postoupil je císař spolu s Běruničkami Václavu Vchynskému výměnou za panství kolínské.

Od r. 1631 vázl na statku dluh, pro který byly Vykleky roku 1645 Janem Oktaviánem Vchynským postoupeny Anně Marii Bleilebenové, která je dále postoupila klášteru Strahovskému. Opat kláštera prodal je Václavu Albrechtovi Vltavskému z Manšvertu a Helfenburku, hejtmanu na panství poděbradském a jeho syn Václav Matyáš r. 1673 spolu se Šlibovicemi Ferdinandovi Leopoldovi Kustošovi, svobod. pánu ze Zubřího a Lipky.

Konečně staly se Vykleky opět majetkem rodu hrabat Kinských (dříve Vchynských). Po tvrzi nebylo již stopy. R. 1846 shořela budova, v níž byly úřady vrchnostenské. Později byl dvůr opraven.

Do r. 1886 tvořily Vykleky, Kněžičky a Šlibovice jedinou politickou obec. Dnes jsou Vykleky samostatnou politickou obcí, mající 94 čísel s 401 obyv. Jsou spojeny silnicí s Běrunicemi, Kněžičkami a po níž cestou s Vlkovem. Výstavné domky vroubí prostrannou náves, na níž stojí od r. 1838 železný kříž a zvonička. Dvůr byl rozparcelován a majitelem zbytkového statku je dnes p. Černý. Obyvatelstvo s velikou láskou buduje a zvelebují svou obec a často s velikými obětmi a značnými náklady přispívá k pokud možno nejúplnějším, nejúčelnějším a nejprůběžnějším úkolům a předpokladům, které si místní samospráva vytýčila ve svůj cíl.

Jmenované tři obce tvoří současný školní obvod a přispívají s největší snahou prostřednictvím svých zástupců, tvořících místní školní radu, k vyplnění úkolů, které moderní škola, zejména po stránce materiální vyžaduje, aby tak se tato stala opravdu kulturním střediskem jmenovaného obvodu.

SPOLKOVÝ ŽIVOT VE ŠKOLNÍ OBCI BĚRUNICKÉ

FRANTIŠEK TILLMANN

Nejstarším spolkem v Běrunicích jest sbor dobrovolných hasičů, který byl založen r. 1880 Františkem Libánským; ten stal se prvním velitelem. Kromě něho čítal sbor po svém založení 10 členů. Stříkačku a celé zařízení koupilo pro sbor obecní zastupitelstvo.

Sbor běrunický, který patří mezi nejstarší na našem venkově, plnil úspěšně svoje poslání od svého vzniku. Již r. 1890 pořádal oslavu svého desetiletého trvání, která byla velikým svátkem v naší obci. Zúčastnil se r. 1891 všehasičského sjezdu v Praze, r. 1896 slavnosti odhalení pomníku krále Jiřího v Poděbradech a r. 1903 sjezdu slovanského hasičstva v Praze

Roku 1909 založena byla knihovna sboru, která r. 1922 byla odevzdána obecní knihovně. R. 1910 konala se oslava 30ti letého trvání sboru. Oslava tato se také velmi vydařila. Za světové války ustala činnost téměř úplně, po převratě byla obnovena 7, většenou měrou. Sbor kromě ostatní činnosti pořádá též divadla. Sehrál r. 1923 divadlo v pří· rodě "Jménem Veličenstva· Poprava J. Kudrny", v témže roce zúčastnil se sbor sjezdu československého hasičstva v Praze. Roku 1926 založena byla u sboru samaritská stráž o 3 mužích a 1 ženě. Téhož roku pořádal sbor u příležitosti svého 45ti letého trvání župní hasičský sjezd, roku 1934 pak společně se spolkem divadelních ochotníků v Běrunicích sjezd rodáků z Běrunic, za kterého bylo sehráno v přírodě divadlo "Rumburská vzpoura".

Sbor uspořádal r. 1935 sbírku na záchranu Jiráskova divadla v Hronově a r. 1936 na fond pro československé zahraničí. Obě sbírky činily 270'- Kč.

Dnes čítá sbor 17 členů činných a 46 členů přispívajících. Výzbroj sboru tvoří čtyřkolová stříkačka Tuční, berlovka, 100m výpustných hadic, 10 m sacích hadic, 2 hákové žebříky, trhací hák, výzbroj a výstroj pro 15 mužů, pro 3 samaritány a nosítka.

Činnost sboru byla rozšířena též o protiletdeckou civilní obranu.

Projektem pro nejbližší budoucnost jest stavba nové hasičské zbrojnice.

Roku 1895 založena byla "Hospodářsko-čtenářská beseda v Běrunicích". Spolek měl od počátku mnoho příznivců. Již prvního roku svého trvání měl spolek 50 členů. Činnost se vyvíjela velmi slibně. Knihovna spolková čítala brzy 400 svazků. Také divadelní činnost byla velmi pěkná. Ze sehraných divadel se zvláště líbila: Dobrý venkovan, Na dušičky, Písmáková dcera, Peníze, Sokyně atd. Nyní čítá spolek 52 členů. Činnost spolková v posledních letech poněkud poklesla, ale stále jest uspokojující a jistě se opět v budoucnu zvýší.

Spolek domkářů "Svornost" byl založen r. 1902. Jest to spolek, který má za účel povznésti mravně i hmotně rolnictvo v Běrunicích a okolí. Spolek má 8 secích strojů a různé stroje jiné, kterých používají členové k společnému obhospodařování svých pozemků.

Spolek dal podnět k založení spořitelního a záložního spolku Kampeličky v Běrunicích, zasloužil se o zřízení strojního družstva, dobytčí pojišťovny a účinně podporoval zavedení elektrického osvětlení v Běrunicích. K dnešnímu dni čítá spolek 88 členů.

TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA "SOKOL" V BĚRUNICÍCH

trvá již od roku 1905. První výborová schůze zatímního výboru konala se 14. prosince 1904, první valná hromada 6. ledna 1905.

Jest tedy nejstarší vesnickou jednotou na Královéměstecku. Při založení čítala 14 členů činných a 16 členů přispívajících.

Jednota naše měla se čile k práci již od začátku. V září 1905 konala první veřejné cvičení a po prvním roce své činnosti vykazovala jmění 300'- K. 9. září 1906 pořádala druhé veřejné cvičení na nynější "Kvízovce." Činnost v dalších letech byla střídavá, tu živější, tu zase menší. Celkově však povinnosti svoje Jednota plnila. Větší ruch nastal opět r. 1912, kdy za spoluúčasti místního hasičstva a "Besedy" pořádala okrskové cvičení spojené s národní slavností. Čistý zisk ve výši 70 K tvořil základ fondu pro postavení opatrovny. Tento fond byl Jednotou podporován i dále, zvláště výtěžky z divadelních her. Do roku 1914 cvičilo hlavně členstvo a dorost.

Pak vypukla válka. Cvičící bratři narukovali, tělocvičná činnost upadla stejně ve všech

Jednotách. Zůstala činnost divadelní. Jednota stala se spolumajitelkou jeviště besedního, jež podle usnesení výboru "Besedy" dala svým nákladem opravit a přemalovat. Čistý zisk dělil se rovným dílem mezi "Jednotu" a "Besedu". Roku 1916 skončila však i tato činnost.

Pak přišel slavný den 28. X. 1918. Tímto dnem počíná nový svobodný život nejen naší vlasti, ale i sokolským Jednotám. Počet členů naší Jednoty se zvýšil, cvičily již všechny složky a 13. dubna 1919 pořádala Jednota významnou slavnost sázení Lípy Svobody.

Další veřejné cvičení pořádané 14. září 1919 bylo pravým svátkem nejen pro naši Jednotu, ale i pro celou obec. Činnost Jednoty vzrostla. Cvičilo se velmi pilně, pořádány oslavy, divadla, vedoucí Jednoty mohli býti plně spokojeni. Roku 1922 pořádala Jednota opět okrskové cvičení ve dvoře zdejšího statku.

Po těchto prvních letech nadšení snížila se poněkud činnost, ale celkově byla stále doLrá. Jméno jednoty vzrůstalo, bylo získáno pole proti nádraží na cvičiště a roku 1926 byl zřízen Jednotou biograf nákladem přes 20.000 Kč. To byl však nešťastný krok. Čistě zemědělská vesnice bez jakéhokoliv průmyslu nemohla vydržeti celoroční podnik a tak dluh za biograf se neumořoval, ale stále vzrůstal, místo užitku stával se biograf přes usilovnou práci jednotlivých členů stále nesnesitelnějším břemenem, jež hrozilo Jednotu finančně zničit.

Při parcela ci zbytkového statku v Běrunicích byly roku 1930 koupeny stáje. Budova 27 m dlouhá a 10 m široká byla velmi vhodnou na úpravu v sokolovnu. V té době ale bylo Jednotě velmi zle. K velké finanční tísní, kdy úrok ze 40.000 Kč dluhu vyčerpával všechny příjmy, pozbyla Jednota cvičební místnosti a zdálo se, že musí zaniknouti. Vzepřeli jsme se však. Zavedli jsme nový způsob hospodaření, ve kterém vše pro Jednotu bylo konáno zdarma, šetřeno bylo do krajností. Také cvičební činnost byla zvýšena. V létě se cvičilo třeba i na polní cestě, v zimě se cvičilo v koupené stáji na holé ušlapané půdě, při chlévských oknech, při dveřích, jimiž vítr profukoval a zanášel sněh, kam se mu jen zachtělo. A vý-

sledek se dostavil. Tímto hospodařením stal se i biograf aktivním, divadelní činnost byla zvýšena, stala se zdrojem krásných příjmů. Morálním výsledkem této činnosti bylo sblížení. všech občanů s naší Jednotou. Ti se přesvědčili o poctivé naší práci, o poctivém našem hospodaření a stali se téměř všichni našimi přáteli. To ukázal rok 1933, který znamenal jeden z největších našich úspěchů. Bylo nám svěřeno pořádání 8. župního sletu naší sokolské župy Denisovy. Počasí nám nepřálo, ale přes to byl

úspěch náš neobyčejný. Finančně jsme mohli při pěkném počasí získati mnohem více, morálně však jsme dobyli úspěchu ohromného. Vedení naší župy bylo vypravením sletu úplně spokojeno. Byl to výsledek nejen práce naší Jednoty, ale všeho našeho občanstva, jež nás podpořilo ve veškeré práci. Při této příležitosti byla uspořádána sbírka na podlahu sokolovny, na kterou přispěli všichni naši občané. Výsledek sbírky byl nad očekávání příznivý.

Po tomto úspěchu podnikla naše Jednota velkou práci. Prováděla 1. část adaptace sokolovny, upravovala tělocvičný sál, který dnes je již hotov a plní svoje poslání. Slouží nejen ku cvičení všech složek sokolských a ku cvičení v hodinách tělesné výchovy dětem naší obecné školy, ale i ku pořádání důstojných oslav, jako byla na př. tryzna za tatíčka Masaryka. První etapa jest skončena, mnoho práce a nákladu bude vyžadovati

upravování další, věříme však, že při těchto poměrech brzy dokončíme celé dílo, jež bude chloubou Jednoty i celé naší obce.

Cvičební činnost byla za tato poslední léta také dobrá. Svědčí o tom celá řada diplomů získaných za posledních 6 roků. Členské složky jsou slabé, což jest následkem toho, že jsme před třemi roky neměli kde cvičiti a cvičenců nám tehdy ubylo. Příštího roku však i tato bolest odpadne, protože do členstva přestoupí již dorostenci, kteří cvičí nepřetržitě od svého šestého roku. Věříme, že v nich i ve všech ostatních mladších nám dorůstají dobří nástupcové, kteří budou po sokolsku pracovati ku prospěchu naší Jednoty, naší obce, naší drahé republiky.

U příležitosti 150 letí naší školy skládáme svoje účty za dobu 33 roků trvání naší Jednoty. Nevádíme jediného jména. Pracovali jsme všichni, jeden více, druhý méně, každý podle svých schopností a sil. Jsme celkem, ve kterém jednotlivec neznamená nic, celek vše. Za sokolskou práci se Sokolu neděkuje, ta je jeho povinností.

Poděkovati ale chceme jménem celé Jednoty všem ostatním, kteří pomáhali a pomáhají nám budovati svými příspěvky i prací. Naše zastupitelstva, místní školní rada, peněžní ústavy, naši rodáci bydlící v celé naší republice i v cizině, naši občané z Běrunic, mnozí z Vyklek a Běruniček, vy všichni jste nám pomáhali a nás jste podporovali, vy všichni přijměte upřímné díky naší Jednoty.

Vám všem ZDAR!

R. 1905 založen byl v Běrunicích spořitelní a záložní spolek. Od svého založení prosperovala Kampelička velmi dobře a u Ústřední jednoty se počítala k vzorným Kampeličkám, což bylo hlavně zásluhou dlouholetého pokladníka říd. uč. Rob. Svobody.

Kromě vlastní činnosti venkovských Kampeliček získala si běrunická Kampelička velkých zásluh o místní obec tím, že umožnila a financovala r. 1930 parcelaci zbytkového statku. Přispěla k tomu částkou nad 1.000.000,- Kč, který rozpůjčila nabyvatelům rozparcelovaných pozemků. To byla služba, jejíž cenu a velikost zhodnotí teprve budoucnost.

O dobrém stavu Kampeličky svědčí obrát roční kol 1.500.000 Kč a stav rezervního fondu ve výši přes 80.000,- Kč. Kampelička má domek o 4 místnostech. Letošního roku má Kampelička 193 členů.

Spolek divadelních ochotníků v Běrunicích byl založen r. 1908. Za dobu svého trvání sehrál spolek řadu dobrých her a pořádal i jiné podniky. Úroveň divadel stoupá. Dnes má spolek vlastní jeviště s několika proměnami a slušnou divadelní knihovnu. Přispívá na udržování památníku padlých a některé opravy provedl též svým vlastním nákladem. Čítá 53 členů.

Spolek pro zřízení opatrovny a zimní tělocvičny byl založen r. 1922. Vznik spolku ale můžeme položit do r. 1912 kdy tělocvičná jednota Sokol věnovala výtěžek z veřejného cvičení ve výši 70,- Kč na základ fondu pro postavení opatrovny a sokolovny. Přes nepatrné prostředky se spolek vzmáhá a můžeme očekávat, že v době deseti let bude mít již tolik prostředků, že se bude moci aspoň částečně, to je vždy v době hlavních polních prací, svým nákladem starati o malé děti našich obyvatel tak, aby zvláště jejich maminky mohly bez starosti o své caparty odcházeti na pole za svou prací.

Při parcelaci r. 1930 získal spolek nynější svoji budovu se zahradou, kterou Sokol svým nákladem upravuje na cvičiště, jehož používá škola, Sokol a jež bude nabídnuto i našemu středisku pro brannou výchovu. Budovu dává spolek k dispozici obci a osadě, aby nástavbou jednoho poschodí mohly býti pořízeny menším nákladem krásné obecní a osadní místnosti.

Spolek čítá 74 členů.

V letech popřevratových byla v několika etapách prováděna parcelace běrunického dvora. Téměř každý náš zemědělec mohl si takto zvětšiti svoje hospodářství, čímž se stalo nutností opatřili pro obec více hospodářských strojů. Za tímto účelem bylo založeno r. 1925 Strojní družstvo. Hned příštího roku koupilo Družstvo budovu bývalého ovčína, které upravilo na skladiště pro stroje. Postupně nakoupilo tyto stroje: mlátičku s lisem a elektrickým motorem, lis se samovazačem, vylušťovač jetelového semene, mlátičku na dlouhou žitnou slámu, vykulovač, triér a decimální váhu. Tímto způsobem opatřilo Družstvo pro své členy stroje, které by jednotlivci byly nedostupné. Při založení měl spolek 57 členů, letos jich je 95.

R. 1936 byl založen místní odbor Okresního sdružení chovatelů hospodářského zvířectva. Účelem spolku jest zvelebovati chov zvířat a zvyšovati jeho výnosnost zušlechťováním plemen. Spolek sdružuje 28 členů.

Nejmladším spolkem v Běrunicích jest odbočka Svazu čs. záložníků a bývalých vojáků. Kromě vlastního účelu, t. j. hájení mravních a hmotných zájmů svých členů, plynoucích z titulu jejich příslušnosti k armádě, vzal si spolek též za své podporovati snahu o zvýšení brannosti národa. Spolek byl založen letošního roku (1938) a má 36 členů.

V Běrunických jsou dva spolky a to Strojní družstvo a Spolek divadelních ochotníků. Oba spolky byly založeny r. 1928.

Podobně jako v Běrunicích, tak i v Běrunických má Strojní družstvo více hospodářských strojů, jichž používají všichni členové společně.

Divadelní spolek sehrál za dobu svého trvání 18 divadelních her a jest dokladem toho, že i v malých obcích a osadách jest možno tímto způsobem pracovati ku zvýšení kulturní úrovně obyvatelstva. Slušné návštěvy svědčí o oblibě spolku u místních občanů. Spolek dopracoval se již vlastního jeviště a má 21 členů.

Po založení Kampeličky v Běrunicích snažili se občané vyklečtí zřídit si také svůj vlastní Spořitelni a záložní spolek. Podařilo se to zásluhou pana Václava Valáška r" 1912 a hned při zakládání přihlásilo se 37 členů. Úřadovati se počalo až r. 1913. Počátky vyklecké Kampeličky byly těžké. Význam její vzrostl až po válce, když občané obdrželi přiděly z místního statku. Bylo to právě zásluhou Kampeličky a jí vděčí občané Vyklek za výpomoc při tomto získávání půdy. R. 1927 koupila Kampelička z vlastních úspor triél' za 7.000'- Kč a dala jej svým členům bezplatně k používání. Roku 1930 byl založen ve Vyklekách Strojní spolek za velké podpory Kampeličky. Roku 1935 byla zakoupena moderní ocelopancéřová pokladna. Roku 1937 oslavila Kampelička svoje 25 leté trvání. Byl to radostný pohled na práci vykonanou za čtvrt století. Počet členů stoupl na 131, rezervní fond 13% vložených vkladů. S úspěchem propláci Kampelička po řadu let řepu a obilí. Obstarává pro své členy nákup uhlí, umělých hnojiva jiných hospodářských potřeb, Vyklecká Kampelička honosí se tím, že jest ústavem nevýdělečným, svépomocným a že pomáhá sociálně slabým ..

Na paměť 150 letého trvání školy běrunické věnovala Kampelička ve Vyklekách jedno sto korun es. na režii oslav.

Spolek divadelních ochotníků ve Vyklekách byl založen r. 1920. Začátky spolku byly špatné, ale vůle 14 ti zakládajících členů byla silná. A tak již za dva roky si zřídil Ochotnický spolek vlastní jeviště. Ale již příštího roku lehlo celé jeviště popelem. Členové však neztratili odvahy a s novou energií vrhli se znovu do práce. Za přispění

hostinského pana Míči bylo jeviště během jednoho roku znovuzřízeno. Činnost divadelního spolku byla bohatá. Spolek sehrál řadu divadelních her. Již první hra byla velice šťastně volena. "Karel Havlíček Borovský" zaujal všechno obyvatelstvo vyklecké tak, že členů přibývalo, takže dnes čítá již 48 členů.

Nejmladším spolkem ve Vyklekách jest Strojní spolek místní domoviny. Založen byl r. 1930 za účasti 52 členů. Svépomocí členstva za podpory místní Kampeličky zakoupena byla téhož roku mláticí garnitura s lisem a elektromotorem za 50.468' - Kč. Roku 1934 byl koupen šrotovník s mačkadlem za 3.000' - Kč. R. 1936 postavil spolek kolnu na stroje. Veškerou práci vykonali členové zdarma, takže byly placeny jenom výlohy za materiál ve výši 13.500' - Kč. Letos (1938) byla přikoupena mlátička na dlouhou žitnou slámu za 6.180 - Kč. Po osmi-letém trvání čítá spolek 71 členů.

Celá školní obec má tedy celkem 15 spolků, které pracují nejen ku prospěchu svých členů, ale i ku prospěchu celé obce.

OKRESNÍ ZÁLOŽNA HOSPODÁŘSKÁ V MĚSTCI KRÁLOVÉ

*poskytuje Vám naprostou bezpeč-
nost pro ukládání Vašich peněz.*

ZA VKLADY RUČÍ:

- OKRES PODĚBRADSKÝ.
- *Aktiva záložny do Kč 30 milionů.*
- *Fondy záložny do Kč 3 milionů.*

VEŠKERÉ INFORMACE ZDARMA.

- V Ý H O D N É P Ů J Č K Y.

Kampelička,

spořitelni a záložni spolek
v Běrunicích,

úrokuje Vaše peníze nejvýhodněji
a při tom nejbezpečněji.

Naprostá bezpečnost vkladů. Reservní fond přes 80.000 Kč.
Úřední tajemství se přísně zachovává
i vůči berním úřadům.

Obstarává nákup umělých hnojiv, uhlí
a j. hospodářských potřeb.

Poskytnutím zápůjček ve výši přes 1,000.000 Kč umožnila
naše Kampelička rozebrání zbytkového statku v Běrunicích
a i v budoucnu chce v každém případě býti našemu
občanstvu nápomocnou.

! Podporujte svůj domácí peněžní ústav !

» K V E T A «

PRÁŠKY DO PEČIVA

K V E T A

PRÁŠKY DO PERNÍKU

K V E T A

PRÁŠKY KE ŽLUCENÍ

K V E T A

PRÁŠKY K ZAVÁŘOV.

K V E T A

VANILINOVÝ CUKR

K V E T A

KOŘENÍ BALENÉ MLETÉ

K V E T A

KOŘENÍ BALENÉ CELÉ

POVIDLA V CUKRU

K V E T A

CEYLONSKÝ ČAJ

K V E T A

AROMATICKÉ KAKAO

K V E T A

ZDRAVOTNÍ KARAMELY

K V E T A

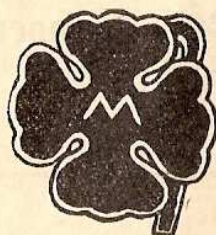
OSVĚŽUJÍCÍ BONBONY

K V E T A

OVOCNÉ BONBONY

K V E T A

LAHODNÉ ŠUMĚNKY

TOVÁRNA POŽIVATIN A MLÝNY NA KOŘENÍ

FRANT. MATĚJKA

Telefon 2. MĚSTECKRÁLOVÉ. Telefon 2.

FRANTIŠEK ŠOLTA, pánský a dámský kadeřník

První závod v Běrunicích. Založeno r. 1912.

Holení, stříhání a kadeření vlasů. Stříhání a ondulace mikad.
Divadelní líčení. Pečlivé stříhání dětí.

Doporučuje se

Hervertů hostinec v Běrunicích.

Dymokurský ležák. - Domácí obědy. - Kuželník.

Václav Chvátal, krejčí, Běrunice čp. 155

Zhotovuji veškeré pánské a dámské oděvy z vlastních
i přinesených látek podle nejnovější mody.

DROGERIE — PARFUMERIE

ALOIS KULIŠ,

konc. prodej jedů — barvy — laky — fotopotřeby.

Městec Králové, náměstí.

Telefon číslo 44.

Radiozávod

Arnošt Dub, Městec Král., náměstí.

Veškeré elektrické potřeby, osvětlovací tělesa.

Zasklívání, rámování. — Úplné vybavy pro nevěsty.

Hospodařte s námi !

Účastněte se výhodného nákupu naší velké svépomocné obce
spotřebitelů. Získáte dobré zboží za nízké ceny, 3% restituce,
starobní, pohřební a jiné podpory.

ÚSTŘEDNÍ KONSUM — 1600 členů — 107 prodejen.

Prádlo, pánské a dámské modní látky ve velkém výběru
nejlevněji nakoupíte

„U ŠIMKŮ“ **V Městci Králové.**

Podnikatelství všech staveb projektuje a provádí

FRANTIŠEK JANATA,
technická stavitelská kancelář v MĚSTCI KRÁLOVÉ.
Soudní stavební znalec.

Obchod uhlím, palivovým dřívím, stavebními potřebami. — Výroba a sklad
cementového zboží, umělý kámen - xyolith. Stavební místa, kamenné lomy.
Hotové rodinné domky. TELEFON č. 39.

K N I H Y

kdekoliv vydané dodá
dobře, vkusně a levně váže

Josef Krupička,

knihkupectví a knihařství

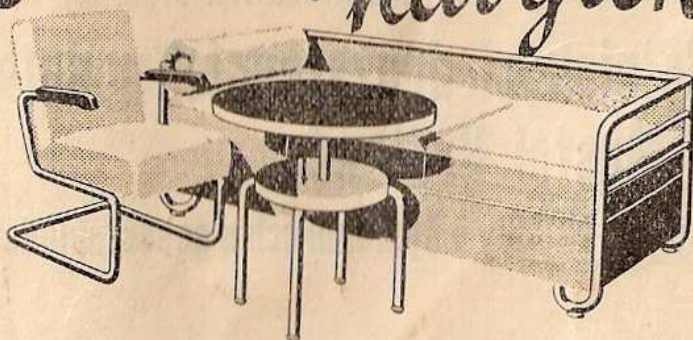
MĚSTEC KRÁLOVÉ 546.

Psací a rozmnožovací stroje, pásy, blány.

MĚCHUROVA KRUHOVÁ CIHELNA **V BĚRUNICÍCH,**

dodá Vám prvotřídní výrobky za nejvýhodnějších
podmínek.

Kovový nábytek

- pro byty,
- hotely,
- kanceláře,
- nemocnice
- a zahrady
- vyrábějí továrny
- firmy

Vichr a spol., a. s.
Praha II., Havlíčkovo n. 32.

Ocelový školní nábytek dodáváme do všech škol v ČSR. • Vyžádejte si speciální nabídku na nejfidelejší typ školních lavic V-8-8!

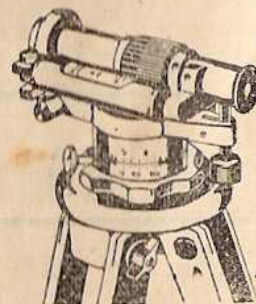
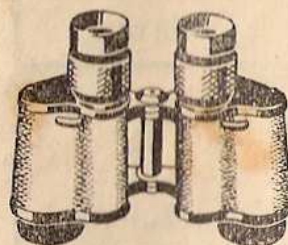
ČESKÁ OPTIKA

je naprosto spolehlivá a přesná.

NÁŠ PRACOVNÍ PROGRAM :

Mikroskopy laboratorní a vědecké - epidia-
skopy - lupy - theodolity - nivelační přístroje -
busoly - triedry - dalekohledy na
pušky - polymetry - thermo-hry-
grografy - a řady přístrojů spe-
ciálních. - Veškeré opravy.

- Školní pomůcky STAKO,
mikropreparáty, dia-filmy,
diapositivy.

SRB a ŠTYS, Praha XVII.-208.

Ceníky na požádání zdarma.

Žádejte a pijte jen

které jest pro svou
výbornou jakost a
chuť v celém kraji
velmi oblíbeno.

Vaše obleky, pláště, kostymy atd.
levně a poctivě vypracuje

Jaroslav Šamša,
krejčí
v Běruničkách č. 38.

Pánské
Dámské **LÁTKY**
od české
fy. **STRÁNSKÝ**
LIBEREC

Obraťte se s důvěrou na zástupce:

Jos. Řeháčka, Běrunice 145

I DO VAŠÍ ŠKOLY VZORNÉ MARTÍNKOVY TABULE

„Marta“. Jsou v mnoha školách kolem vás. Seznam těchto škol i ceník zdarma!

J. MARTÍNEK A SYNOVÉ v Horkách n. Jiz.
(u Mladé Boleslavě.) ● Pozor na značku „MARTINKA“.

TISKOPISY
PLAKÁTY
ČASOPISY

zhotoví Vám levně

■ KNIHTISKÁRNA

JIRÍ NOVÁK

■ dříve K. Bělohlávek

MĚSTEC KRÁLOVÉ - TEL. 36.

DOBROVICKÁ PIVNICE

JOSEFA JILEMNICKÉHO

VE VELKÝCH VYKLEKÁCH (u nádraží),
doporučuje se prvotřídní obsluhou.

Vina, jemné likéry, hostinské místnosti, zábavy, kuželník. — Koloniální obchod a obchod uhlím.

TĚLOCVIČNÉ NÁŘADÍ

NEMÁM V JAKOSTI KONKURENCE!!

A D A M

NEOMEZENÁ ZÁRUKA!

Světová značka nářadí. - (Novinka Z. CH)
VÝROBNY: PRAHA - KUNRATICE.

ZEMĚDĚLCI - DRUŽSTEVNÍCI

provádějí veškeré prodeje a nákupy jediné prostřednictvím svých

Rolnických družstevních podniků v Městci Králové

a jejich filiálky v Dymokurech a poboč. skladech

Nakupujeme

veškeré druhy zemědělských plodin za nejvyšší ceny.

Vyměňujeme

v našem mlýně a skladech v Dymokurech a Chotěšicích
prvotřídní moučné výrobky a šroty za obilí.

Pečeme

jen prvotřídní samožitný chléb. Používejte služeb naší
družstevní pekárny.

Dodáváme

z našich skladů všechny druhy krmiv, hnojiv, setového
obilí, semen i luštěnin, zaručeně prvotřídních jakostí a
se zaručeným obsahem živin.

Udržujeme

stálé sklady 1a uhlí, olejů, mazadel, benzinu a petroleje.

Prodejna

zásobí Vaši domácnost.

Naše sklady

Městec Kr., Dymokury, Libněves, Běrunice,
Slibovice, Chotěšice, Vyklety a Dubečno.

Získávejte nové členy! Co zemědělec - to uvědomělý družstevník!

Městec Králové: telefon č. 3.

Dymokury: telefon č. 2.

*Úspory jsou nejpevnějším základem
spokojeného a šťastného života.*

S t ř á d e j t e p r o t o u

SPOŘITELNY V MĚSTCI KRÁLOVÉ

pobočky Národní banky československé. —

Vklady 45 mil. Kč. - Fondy 4½ mil. Kč.

První česká chemická továrna na

inkousty - tuše - pečetní vosky

Ant. Felkl, nást. E. Stýblik,
Praha X., Žižkova 9.

- Psací inkousty
- Inkousty pro plnicí pera
- Snímací inkousty
- Barva na razítka
- Tekutý křídlo „Felka“,
lepidlo pro školu a dům
- Syndetikon „Felka“
- Arabská klovatina
- Bílá lepící pasta „Felka“
- Pečetní vosky atd.

Žádejte všude český výrobek.

▲
PŘI NAVŠTĚVĚ PRAHY

■
ZASTAVTE SE PRO DOBRÉ OVOCE

■
„u VLACHŮ“

■
PRAHA II., Žitná ulice, roh Smeček.

■
T E L E F O N Č Í S. 26901.

■
VELKOSKLAD TU - I CIZOZEMSKÉHO OVOCE

■
KOMPOTŮ A ZELENIN. KONSERV.

NAVŠTÍVÍTE-LI PRAHU

neopomeňte zastaviti se

v Pavlíčkově
restauraci

PRAHA II., Palackého 5.

Spolkové místnosti „Rodáků z Běrunic a okolí“.

Dámské a pánské kadernictví

Frant. Kocfeldy v Běrunicích č. 95

dokonale provádí: holení, stříhání vlasů, ondulace,
mytí hlavy s elektrickým vysoušením atd.

Doporučuje se strojní pekařství

Frant. Holana v Běrunicích.

Denně čerstvé pečivo.

Navštivte hostinec

„ U V O T A V Ů “

a budete vždy spokojeni.

Taneční sál. — Hostinské pokoje. — Dymokurský ležák. — Domácí obědy.

Známa **BĚRUNICKÁ KAPELA**

(kapelník Jan Pavlásek)

Vám zahraje nejlépe za podmínek nejvýhodnějších.

Jazz-band.

Hudba dechová i smyčcová.

Nejvýhodněji prodáte, když se s důvěrou obrátíte na

Boh. Hubáčka, řezníka v Běrunicích.

Přímé dodávky do Prahy.

Obchod zemsk. plodinami, krmivy, hnojivy, komisionář čsl. obilní společnosti

Jaroslav Strážhal,

válcový mlýn, Velké Vykleky.